

Sygn. akt III S 1/14

POSTANOWIENIE

Dnia 5 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek SSA Urszula Iwanowska

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2014 r. na posiedzeniu niejawnym

skargi Z. S.

przy udziale Prezesa Sądu Okręgowego w Szczecinie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Szczecinie VII Wydziałem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych o sygnaturze akt VII U 122/13 z odwołania Z. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S., o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

postanawia:

oddalić skargę.

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Urszula Iwanowska

Sygn. akt III S 1/14

UZASADNIENIE

Skarżący – Z. S. w piśmie z dnia 9 stycznia 2014 r. wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w Szczecinie VII Wydziałem Ubezpieczeń Społecznych pod sygnaturą akt VII U 122/13 oraz o zasądzenie z tego tytułu na jego rzecz odszkodowania w wysokości 20.000 zł wskazując, że sprawa trwa już ponad rok i pomimo upływu tak znacznego czasu nie została zakończona. Wskazał, że z powodu choroby zlikwidował działalność gospodarczą i uzyskał status osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku. Tymczasem orzecznicy ZUS raz przyznają mu prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, a następnie je odwołują. Skarżący podkreślił, że żądanie zasądzenia kwoty 20 000 złotych jest uzasadnione jego wiekiem i stanem zdrowia.

Prezes Sądu Okręgowego w Szczecinie nie ustosunkował się do skargi.

Na podstawie akt sprawy VII U 122/13 Sąd Apelacyjny ustalił, co następuje:

W dniu 27 grudnia 2012 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wpłynęło odwołanie od decyzji ZUS z dnia 30 listopada 2012 roku dotyczącej odmowy przyznania ubezpieczonemu Z. S. prawa do renty z tytułu niezdolności

do pracy. Odwołujący się wniósł o zmianę decyzji poprzez przyznanie prawa do świadczenia rentowego oraz zasadzenie na jego rzecz od organu rentowego kosztów postępowania według norm przepisanych.

W dniu 14 stycznia 2014 roku do akt wpłynęła odpowiedź organu rentowego, który domagał się jego oddalenia w całości.

Postanowieniem z dnia 18 stycznia 2013 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowił przeprowadzić dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu interny, kardiologii, ortopedii, pulmonologii, laryngologii na okoliczność czy stan zdrowia ubezpieczonego czyni go osobą niezdolną do pracy lub samodzielnej egzystencji, czy niezdolność ma charakter częściowy czy też całkowity, a nadto czy niezdolność do pracy jest stała czy okresowa, i jeżeli jest to niezdolność okresowa, czy ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do pracy, od kiedy ta niezdolność się datuje, czy jest to niezdolność trwająca krócej niż 5 lat czy też dłużej oraz jakie schorzenia powodują niezdolność do pracy.

W dniu 4 lutego 2013 roku Z. S. otrzymał wezwanie na badania lekarskie, których termin został wyznaczony na 7 marca 2013 roku. Skarżący stawił się na badania w wyznaczonym terminie.

W dniu 6 czerwca 2013 roku złożył do akt nowe dokumenty dotyczące jego stanu zdrowia, w tym kartę informacyjną ze szpitala z rozpoznaniem u niego nadciśnieniem tętniczym.

W dniu 12 lipca 2013 roku do akt wpłynęła opinia lekarska biegłych sądowych specjalisty laryngologa E. B., specjalisty ortopedy A. K., specjalisty neurologa B. M., specjalisty kardiologa J. S. oraz specjalisty pulmonologa W. W.. Biegli we wnioskach końcowych opinii orzekli, że z powodu stwierdzonych u ubezpieczonego chorób nie znajdują podstaw do uznania go za długotrwale częściowo lub całkowicie niezdolnego do pracy zgodnej z wykształceniem zawodowym i wykonywanej w okresie zatrudnienia. Biegli uznali także, że nie ma podstaw do uznania badanego za okresowo lub trwale niezdolnego do samodzielnej egzystencji.

W dniu 1 sierpnia 2013 roku Z. S. wniósł zarzuty do opinii biegłego. Podniósł między innymi, że w dalszym ciągu leczy się z powodu zakrzepicy żył. Do pisma załączył dokumentację lekarską.

W związku z powyższymi zarzutami Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowieniem z 20 sierpnia 2013 roku postanowił przeprowadzić dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu chirurgii. Termin badania lekarskiego wyznaczono na 17 października 2013 roku, na który ubezpieczony się stawiał.

W dniu 15 listopada 2013 roku do akt wpłynęła opinia specjalisty z zakresu chirurgii E. P., która podała, że stan zdrowia badanego nie daje podstaw do uznania go za niezdolnego do pracy.

Zarządzeniem z 25 listopada 2013 roku sędzia przewodniczący w Sądzie Okręgowym w Szczecinie wyznaczył termin rozprawy na dzień 17 kwietnia 2014 roku.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Z analizy akt sprawy VII U 122/13 pod kątem oceny czy w świetle art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. nr 179, poz. 1843 ze zm.), nastąpiła przewlekłość postępowania, wynika jednoznacznie, że zgłoszone przez skarżącego żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w przedmiotowej sprawie jest bezpodstawne. Na gruncie wyżej wymienionej ustawy przyjmuje się, że strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego – przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r.).

Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty.

Jednocześnie, skarga zasługuje na uwzględnienie tylko wtedy, gdy przy prawidłowym zachowaniu się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania, Sąd mimo przeciętnego stopnia faktycznej i prawnej zawłości sprawy, przez swą nieterminowość lub nieprawidłowość podejmowanych czynności, nie wydał rozstrzygnięcia co do istoty sprawy w rozsądnym terminie. Poza kognicją Sądu rozpoznającego skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania pozostaje natomiast merytoryczna ocena orzeczeń sądowych zapadłych w sprawie, której dotyczy skarga.

Ponadto, w związku z treścią art. 14 ustawy, który przewiduje możliwość wystąpienia z nową skargą w tej samej sprawie po upływie 12 miesięcy w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego przyjęto, że za przewlekłe postępowanie uznać należy takie, które trwało dłużej niż 12 miesięcy (patrz postanowienie NSA W-wa z 9 sierpnia 2013 roku, sygn. akt II OPP 33/13, z 25 lipca 2013 roku, sygn. akt II OPP 24/13). Przy czym, jeżeli postępowanie trwa dłużej niż 12 miesięcy nie oznacza to samo przez się, że nastąpiła przewlekłość postępowania w rozumieniu tej ustawy.

Odnosząc wyżej opisane przesłanki uznania postępowania za przewlekłe do czasu trwania postępowania objętego skargą Sąd Apelacyjny stwierdza, że od chwili wniesienia odwołania do czasu złożenia przez Z. S. skargi upłynął rok. Przy ustaleniu okresu trwania sprawy Sąd wziął pod uwagę datę wpływu odwołania do sądu, a nie datę wpływu odwołania do organu rentowego. Nie można bowiem zarzucić sądowi przewlekłego prowadzenia postępowania w okresie przed przekazaniem mu odwołania wraz z aktami sprawy przez organ rentowy. Zatem w tej sprawie od dnia wpływu odwołania do Sądu Okręgowego w Szczecinie do dnia wniesienia przez skarżącego skargi na przewlekłość postępowania upłynęło około 12 miesięcy co jest - w świetle art. 14 ustawy, okresem niewystarczającym do stwierdzenia, że przewlekłość postępowania w tej sprawie wystąpiła.

Niezależnie od powyższego analiza podjętych czynności w sprawie, której skarga dotyczy poczynszy od chwili przekazania odwołania do Sądu do dnia złożenia przez skarżącego skargi o stwierdzenie przewlekłości skutkuje konkluzją, że w niniejszym postępowaniu nie zachodzą podstawy do stwierdzenia przewlekłości, a już w szczególności z uwagi na eksponowaną przez skarżącego bezczynność Sądu, konieczność przeprowadzania dodatkowych badań lekarskich i brak ostatecznego rozstrzygnięcia. Kontrolna akt postępowania w sprawie daje podstawę do stwierdzenia, że w jego toku nie doszło do uchybień w zakresie sprawności postępowania sądowego, na które miałyby wpływ sąd.

Należy zaznaczyć, że Sąd Okręgowy w Szczecinie po uzyskaniu opinii biegłych lekarzy o specjalnościach odpowiadających jednostkom chorobowym zgłaszanym przez ubezpieczonego wyznaczył termin rozprawy. Wprawdzie ostatnia opinia wpłynęła do akt sprawy w dniu 15 listopada 2013 roku a Sąd wyznaczył termin posiedzenia na kwiecień 2014 roku, to jednak nie należy oczekiwać rozpoznania sprawy niezwłocznie po jej wniesieniu. Zasadne jest przywołanie w tym miejscu poglądu wyrażonego przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z dnia 1 października 2008 roku (II S 6/08, KZS 2008, nr 11, poz. 70), iż nie można oczekiwać rozpoznania sprawy niezwłocznie. Żadne społeczeństwo nie byłoby bowiem w stanie utrzymać tak dużej ilości sędziów, jaka byłaby ku temu niezbędna. Pamiętać należy, że fakt, że dana sprawa nie jest w danym momencie rozpoznawana, nie oznacza bezczynności Sądu, który przecież w tym czasie rozpoznaje inne sprawy, zaś wyznaczenie spraw na rozprawę następuje według kolejności. Niemożliwe jest rozpoznawanie wszystkich spraw jednocześnie, są one rozpoznawane według kolejności ich wpływu, co wyraźnie nakazuje Regulamin urzędowania sądów powszechnych, wskazując w § 48, iż sprawy rozpoznawane są według kolejności ich wpływu do sądu. W postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r. (II S 33/12 LEX nr 1246709) zostało wskazane, że Sąd ma obowiązek rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki wszystkie wniesione sprawy co oznacza, że nie można całkowicie abstrahować od obciążenia sędziego pracą.

Sąd Apelacyjny podkreśla także, że sprawność postępowania sądowego w żadnym razie nie może oznaczać za usprawiedliwione oczekiwania strony, że tuż po zainicjowaniu sporu zostaną podjęte natychmiastowe czynności

prowadzące wprost do wydania wyroku zgodnego z żądaniem strony. Tego rodzaju oczekiwanie przeczy istocie procesu sądowego, gdyż rzeczą sądu jest wszechstronne rozważenie racji obu stron.

Należy podkreślić, że w kontrolowanym postępowaniu przebieg czynności, jakie podejmował w sprawie Sąd Okręgowy w żadnym razie nie pozwala na przypisanie opieszałości w działaniu składu orzekającego w sprawie, w tym sędziego sprawozdawcy. Przeciwnie wynika z niego, że Sąd zmierza ku wyjaśnieniu wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia we właściwym tempie. Czas jaki upłynął od chwili przekazania odwołania do Sądu przez organ rentowy do momentu wyznaczenia terminu rozprawy został spożytkowany na uzyskanie dwóch opinii biegłych lekarzy sądowych. Co prawda okres ten trwał jedenaście miesięcy, ale w tym czasie Sąd wydał dwa postanowienia o przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłych sądowych, ubezpieczony został dwukrotnie poddany oględzinom lekarskim, ostatecznie biegli wydali dwie opinie, a skarżący po zapoznaniu się z nimi w stosunku do jednej z nich zgłosił zarzuty. Czas ten został także spożytkowany na czynności organizacyjne polegające na doręczaniu pism sądowych, oczekiwaniu na zwrotne poświadczenia odbioru korespondencji, a także na oczekiwaniu na upływ terminów sądowych. Stanowczo należy zaś podkreślić, że jedynie nadmierne odstępstwa od czasu zwyczajowo koniecznego do wykonania określonych prac i procedur mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 15 kwietnia 2013 r., sygn. akt III S 4/13). Tych zaś w niniejszym postępowaniu Sąd Apelacyjny nie stwierdza.

Analizując przebieg postępowania sądowego nie można też stracić z pola widzenia, że ubezpieczony dopiero po sporządzeniu opinii przez biegłego sądowego specjalisty laryngologa E. B., specjalisty ortopedy A. K., specjalisty neurologa B. M., specjalisty kardiologa J. S. oraz specjalisty pulmonologa W. W. załączył dokumentację, z której wynikało, że w jego sprawie powinien także wypowiedzieć się biegły sądowy z zakresu chirurgii. W tym miejscu należy podkreślić, że prawo składania wniosków dowodowych oraz zarzutów jest prawem odwołującego się. Tym bardziej, że w tej sprawie załączona przez Z. S. w lipcu 2013 roku dokumentacja medyczna dotyczyła bieżącego stanu zdrowia ubezpieczonego, co oznacza, że nie mógł on załączyć jej wcześniej, wraz z odwołaniem od decyzji organu rentowego. Tym niemniej, aktywność strony, a także etap postępowania, na którym zgłasza ona wnioski dowodowe przedłuża czas, jaki powinien być przeznaczony na rozpoznanie sprawy. Ponieważ ubezpieczony dołączył do akt karty informacyjne leczenia szpitalnego wraz z badaniem USG żył i skierowaniem do szpitala dopiero wraz z zarzutami do pierwszej opinii biegłych sądowych sporządzonej 12 lipca 2013 roku to na tej podstawie Sąd Okręgowy zlecił sporządzenie kolejnej opinii. Ponowne badanie ubezpieczonego oraz czas przeznaczony na sporządzenie opinii przez biegłego sądowego z zakresu chirurgii spowodowały przedłużenie czasu trwania postępowania. Skarżący nie może zatem czynić z tego powodu Sądowi zarzutu i twierdzić, że rozpoznanie jego odwołania jest przewlekłe.

Ostatecznie należy stwierdzić, że Sąd Apelacyjny oczywiście rozumie, że każda sprawa dla strony jest najważniejsza ale nie można abstrahować od realiów funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w danym kraju i faktycznej wydolności tego systemu, a także od czasu jaki jest niezbędny do wszechstronnego rozpoznania sprawy i wnikliwego zapoznania się ze stanowiskami obu stron.

Tak argumentując Sąd Apelacyjny uznał, że skarga Z. S. jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu w oparciu o art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Urszula Iwanowska